

sociale Udgifter; vi kan i øvrigt fordele om paa dem, og vi kan udjævne og reformere paa dem, men i den Tid, vi kan overskue, bliver der ikke Raad til mere. Hvorvidt der kan blive det i senere Tider, hvor alle Forhold har forandret sig, Pengenes Værdi o. s. v., udtalte jeg mig ikke om; jeg talte kun om det, der ligger for i den nære Fremtid, vi er i Stand til at overskue.

Den højtærede Socialminister kæmpede til en vis Grad med Vejrøller. Han opstillede den Tese, at der skulde være Folk indenfor Venstre, som vilde afskaffe den sociale Lovgivning. Jeg kender ingen indenfor mit Parti, som vil dette; og jeg mener, at Partiet har klart og tydeligt bevist, at dette ikke kan være vor Mening. Vi er saa langt fra at ville afskaffe den sociale Lovgivning, at vi jo endogsaa, som den højtærede Socialminister ogsaa et andet Sted i sin Tale — det er ikke altid, den ene Passus svarer ganske nøje til den anden — indrømmede, netop under det sidste Ministerium ved Lovene af 1921 og 1922 har givet vor sociale Lovgivning en vis Afrunding og Afslutning — det var den højtærede Ministers egne Ord. Denne „Afrunding og Afslutning“ var en kostbar Historie for Statskassen og gav betydeligt forøgede Udgifter. Hvorledes man kan tro, at et Parti, som gaar omkring med skumle Tanker om at ville afskaffe den sociale Lovgivning, at dette i den Periode, det har haft Ledelsen af Anliggenderne, gennemfører en Afrunding og Afslutning, der medførte væsentlig forøgede sociale Udgifter, det forstaar jeg ikke. Men det er rigtigt, at vi saa ogsaa har Følelsen af, at vi dermed for nærværende Tid og for den Fremtid, vi kan overskue, er naaet til Grænsen, ja, vi har Følelsen af, at det ganske overordentlig høje Stade, hvortil Udgifterne til vor sociale Lovgivning er naaet, ikke en Gang lader sig opretholde, medmindre man faar en sikret Balance.

Dette har været noget af det, der har ligget til Grund for det tidligere Ministeriums ihærdige Stræben efter at tilvejebringe en Balance; det, der har ligget til Grund herfor, er ikke mindst Erkendelsen af, at vil vi opretholde den sociale Lovgivning, vi selv i saa høj Grad har været med til at skabe, baade Regeringspartiet og ligeledes det konservative Folkeparti, var det ganske nødvendigt at gennemføre meget betydelige Udgiftsreduktioner, ganske nødvendigt at sikre Balancen, thi uden denne Sikring var det umuligt at opretholde endog, hvad vi har.

Den højtærede Socialminister kom fra disse Betragtninger over til nogle mere almindelige Udtalelser om Liberalismen. Den stakkels Liberalisme er i denne Tid Genstand for en alt andet end elskværdig Omtale fra mange Sider, og det kan ikke undre, at det særlig er fra Socialdemokratiets Side, man istemmer denne Sang. Den højtærede Minister vilde gøre gældende, at Liberalismen havde haft sin historiske Mission, men i vore Dage i Grunden kun var Reaktion og som levende og skabende Led i Samfundsudviklingen færdig og død. Nej, jeg kan forsikre den højtærede Socialminister om, at Liberalismen er saa levende som nogen Sinde, og jeg kan forsikre ham om, at det er den, som til syvende og sidst skal genrejse, hvad der er ødelagt under Krigen, hvis dette overhovedet er muligt. Men Liberalismen er heller ikke den Karikatur, som den højtærede Socialminister vilde tegne af den. Det betyder ikke, at Lovgivningsmagten og Regeringen skal sidde ørkesløse og lade Kræfternes utøjlede Spil være det afgørende, det betyder ikke, at Staten kun har den ene Opgave at skulle være Navvægter, som det en Gang er sagt. Nej, ingen forstandig Liberal benægter i vore Dage, at der under den nuværende Samfundsudvikling er i allerhøjeste Grad Brug for Statens og Samfundets ordnende Haand, men Liberalismen kræver, at disse nødvendige Statsindgreb skal ske paa en saadan Maade, at de ikke kvæler eller dog væsentlig hemmer det frie og kraftige Initiativ, som dog er Vilkaaret for al Fremgang, ikke mindst paa det økonomiske Omraade. Ligesaa er det paa det sociale Omraade. Vi vil støtte de svage, dem, der ikke kan hjælpe sig selv, men paa en saadan Maade, at Ansvarsfølelsen og Driften til at hjælpe sig selv ikke kvæles; saaledes at man af ethvert Menneske forlanger, at han i den Tid, han kan hjælpe sig selv, gør noget for ikke at komme til at staa hjælpeløs, naar han ikke længere kan. Med denne aktive Liberalisme vil Socialdemokratiet komme til at tage mange haarde Livtag, kan jeg forsikre de Herrer om, og jeg tror ikke, de vil gaa ud deraf som Sejrherre.

Jeg skal hertil knytte et Par Ord til den ærede socialdemokratiske Ordfører (Wilmann), som ønskede at høre en Udtalelse af mig om, hvorvidt man kunde tænke sig at være med til i Landstinget at nedstemme visse Foranstaltninger, som var vedtaget her i dette høje Ting. Jeg kan svare den ærede Ordfører, at vi